

Izhaja trikrat na teden, in sicer v torek, četrtek in soboto ob 4. uri popoldne ter stane po pošti prejemana ali v Gorici na dom pošiljana:

vse leto . . . 15 K
3/4 „ . . . 10 „
1/2 „ . . . 5 „

Za Nemčijo K 10.60. — Za Ameriko in inozemstvo K 20. — Posamične številke stanejo 10 vin. „SOČA“ ima naslednje izredne priloge: Ob novem letu „Kajpot po Goriškem in Gradiškanskem“ in dvakrat v letu „Vozni red železnic, parnikov in poštah zvez“. Na naročila brez doposlano naročnine se ne oziramo.

SOČA

•Vse za narod, svobodo in napredek!• Dr. K. Lavrič.

Uredništvo
se nahaja v Gosposki ulici št. 7 v Gorici v I. nadst. na desno.

Upravništvo
se nahaja v Gosposki ulici št. 7 v I. nadst. na levo v tiskarni. Naročnino in oglasi je plačati loco Gorica.

Oglasi in poslanice se računijo po Petič-vrstah, če tiskano 1-krat 16 vin., 2-krat 14 vin., 3-krat 12 vin. vsaka vrsta. Večkrat po pogodbi. Večje črke po prostoru. Reklame in spisi v uredniškem delu 30 vin. vrsta. — Za obliko in vsebino oglasov odklanjamo vsako odgovornost.

Odgovorni urednik in izdajatelj Ivan Kavčič v Gorici.

— Telefon št. 88. —

»Gor. Tiskarna« A. Gabršček (odgov. J. Fabčič) tiska in zal.

Kraški vodovod.

(A. Gabršček.)

(Dalje.)

Neoporečno je in ostane, da so konsorcijski načrti ogromnega vodovoda za ves Kras najkrajše zasnovani in izvedeni. Na njih je delalo nekaj let več strokovnjakov in končno je obelodanil inženir prof. Hráský svojo avtoritativno sodbo, ki imperativno kaže pot vladi, po kateri jej je hoditi. Tu ni izhoda, merodajni krogi se morajo okleniti načrtov našega konsorcija.

Ali zdi se, da je konsorcij nekim krogom napotil? Vprašam: Kaj so izvršili do sedaj, ki imajo nalogo, preskrbeti vodo Trstu, temu najvažnejšemu mestu na jugu države? Koliko desetletij že študirajo, mečejo stotisočake skozi okno, bolj v različne žepe, a miso še prav nič izvršili? Niso predložili še nikakih načrtov in jih tudi ne bodo tako dolgo, dokler bo Brojnica-Aurisina dobra molzna kravica... (Znano je, da deli društvo Aurisina vsako leto mastne dobičke, — in: kjer se osel valja, hlaka ostaja!) Koliko je tu leto za leto na razpolago svetlih kron, po katerih se marsikomu zasiknjo. Zlat ključ pa čez železna vrata prebije! Tu ima kraški vodovod po konsorcijskih načrtih nevarnega nasprotnika!

Čudno je, a treba javno pribiti, zakaj neki je dal dvorni svetnik Markus tuji spekulacijski tvrdki kar pod roko izdelati načrte, kako bi se dalo Reko od Ilirske Bistrice ali Hubelj (tudi Vipavo) dvigniti na kraško planoto. Zakaj pa se je smatrala naprava teh načrtov za veliko tajnost! In ali je dobila vlada te načrte zastoj, kakor doslej konsorcijske, ali za težke novce? Menim, da je zadnje resnično! Torej konsorcij, ki je oče veliki napravi, doslej ni dobil niti vinarja za ogromno delo, pohvaljeno od prvih avtoritet, spekulacijska tvrdka pa, ki se je vsilila na našo zemljo, je vtaknila lep zaslužek za ničvreden

konkurenčni načrt, ki ne vzdrži kritike priprostega kraškega kmetiča.

Pa še jedno vprašanje: Zakaj pa se je morala ta tuja tvrdka pri kovanju konkurenčnih načrtov ... strogo ogibati tržaškega teritorija? Ali ni tu vmes strah za dobičke in mandole, ki jih deli Aurisina? Ali ne delujejo tu tajne sile, ki bi rade to veliko vprašanje vlačile po dragocenih pojedarskih komisijah, po vzorcu večnih študij v Trstu in Gorici, ako bi ga celo ne odložile ad calendas graecas? Ako pisec v »Edinosti« in njegovi informatorji pri vsem tem ne vidijo, kam pes tace moči, ako ne pojmijo resnosti položaja, ko hočejo mogočni spletkarji izvršiti na našem konsorciju pravi pravcati cestni rop na neprecenljivo škodo našega ljudstva, — potem jim ni pomagati in nič bi se ne bilo čuditi, ako bi naši ubogi Kraševci še desetletja ne dobili vode vkljub vsej navključenosti dvornega svetnika Markusa in pri vsej veliki skrbnosti višjega stavbenega svetnika Micheluzzija (— Lah od pet do temena!!! —), ki maje z glavo kakor neveren Tomaž, češ: da konsorcijska voda ne bo hotela navzdol teči!!

Take in enake vrste nasprotniki morajo utihniti, in ako sami tega ne storijo, jim bo treba usta zamašiti! Kraškemu ljudstvu ni nič mar požrešnost delničarjev Aurisine in njihovih koritarjev, a koristi države se v tem slučaju križajo s tržaškimi vodnim podjetjem. Voda iz Brojnice ni zagotovljena za vsak slučaj. Ako bi bilo kdajkoli avstrijsko vojno brodovlje zaposleno kje niže v Jadranskem morju, more pripluti v par urah mimo Gradeža sovražna torpedovka in porušiti vodovodno napravo Brojnice tik morja z jednim samim strelom. V hipu bi bil Trst brez vode, a južna železnica bi bila od Divače izven prometa: enako državna železnica proti Buzetu. Dovažanje vode s Kranjskega v tolikih množinah bi bilo v takem času naravnost izključeno! — Naš vodovod pa bi dajal dovoljno množino vode iz varnega ozadja, dajal bi lahko za silo vodo tudi v Trst, — a naprava tega našega vodovoda je za nekaj milijonov kron ee-

leja nego konkurenčna vodovoda od Reke ali Hublja. — Zato pač ne more in ne sme biti nikakega dvoma več, kateri načrti so izvršljivi in se morajo izvršiti! Kdor ni slep, norec ali podkupljen, je po teh pojasnilih na čistem, kako je edino mogoče v korist ljudstva in države rešiti velevažno vodno vprašanje na Krasu.

Toliko o jedne vrste težavah, ki so se porajale. O drugih težavah, ki jih dela dežela Kranjska, in še o nečem drugem pa prihodnjic.

Dr. Slane:

Belokranjska železnica.

(Dalje.)

V Slovincu je dobro razvita trgovska nadarjenost. Naš kmet rad trguje, hodi rad na sejmove.

Dokler bo še trgovina bogatila, bo Slovenec na Hrvaškem kot trgovec dobro izhajal. In tako upajmo, da bo posebno Belokranjec v časih, ko bo vse polno železnic na slovanskem jugu, dober trgovec na njem.

Največ denarja je v Ameriki od Slovincem zasluževal Belokranjec. Do 800.000 goldinarjev so belokranjski izselenci na leto pošiljali domov. Vseh Belokranjcev je morda 50 tisoč. In od teh je odraslih moških 15 tisoč in od teh je do 10 tisoč vsako leto v Ameriki. Žensk je tudi veliko tam. Najlepše se tje izseljujejo in se tam omože. Ako se polovica teh ljudi razleze po Hrvaškem, bodo izborna voz z ostalimi Slovinci in ker so vajeni zdajšnjemu tovarniškemu delu, bodo, ko z železnico tudi pride fabrika v navedene hrvaške kraje, v njih lahko merodajni delavci, da ne bo lahko Nemec ali Italijan zasedel najboljše plačana mesta.

Nova življenje bodo privedle železnice v Belokrajino in na Hrvaško ob Jadranskem morju.

Vse se spremeni, tudi kmetija bo tam proizvajala, delala kakor v razvitejših krajih. Dosti ljudi bo več sedlo k mizi in

treba jim bo pripraviti več in dobrega živeža. Rokodelstva se bodo bolj razvila in ker je dosti premoga v deželah, bo tudi nastala tovarna. Postavljal jo bo trgovec, ki v zdajšnjem gospodarstvu brez fabrike ne more izhajati. Trgovec bo marsikatero stvar, ki je dozdaj malo veljala, v teh krajih spravil v boljše cene, on bo, lačen profitov, nemirna ščuka med krapji. In zato je ustvarjen Slovinc, za to ima talent.

Tam v kočevskih krajih bivaajo ljudje — Slovenci in Nemci, ki so ustvarjeni za vsako rokodelstvo. Tam si kmet napravljajo lepo hišo iz lesa prav sam. V tistih gorah živi trden človek, ki je že obhodil vso Ameriko. Mejaš je Hrvat, ki je n. pr. v Liki tiste telesne in duševne jakosti. Velikolaščan, Ribničan tudi ni daleč stran od teh krajev. Ako bi avstrijska vlada, kranjski deželni zbor v teh krajih skrbela za šole, v katerih bi se fanti učili monterstva, da bi potem mogli vstopiti v razna fabrična dela, da bi mogli delati na ladjah vzajemno z Dalmatinci, istrskimi rojaki, kaj bi bilo koristi iz tega! Vsekako potrebna je vsaj 1 realka na Dolenjskem! Dve gimnazije ste, ki ste ljudstvu malo v korist. Ena realka bi več koristila v zdajšnjih časih, v katerih tehnik, inženir in učen kmet ravnata gospodarstvo, ne pa duhovnik, jurist in učitelj starih jezikov.

Iz ljudi ob Kulpi, Cubranki, iz ljudi iz velikolaških, ribniških gozdov se da pripraviti delavec, ki bi bil na slovanskem jugu kos vsakemu tuju. To je energičen človek, ki je vzrastel pri tesni hrani v trpkem delu in v belji mrzli naravi, njegova zgodovina kaže vedno le trpko delo; ti ljudje so bili v bojih srednjega veka junaki, katerim ima zahvaliti ostala Avstrija kakor graničarjem Hrvaške majskega dobrega. Vzemite Ličana ob progi proti Reki! Kakor iz mramorja je izklesan njegov suh obraz, lep človek, kakor ga nimajo Nemci — Madjari. Kaj vsega koristnega bi ta večni vojak mogel storiti, šolan v kakem tehničnem delu zdajšnjega gospodarstva! —

(Konec prih.)

Maksim Gorki.

FOMA GORDJEJEV.

Roman.

(Dalje.)

»Rimskij, zapoj nam kupletov!« Začel je in, da povem po pravici, trebul je bolel človeka od smeha. Škoda, da je nekam zbežal ... Ali ste že obedovali?»

»Se ne ... In kaj je z Aleksandro?« je vprašal Foma, oglušen od glasnega besedovanja tega visokega, razbrzdanega fanta v pestri obleki.

»U-no, veste, se je ta nacemeril,« vašta Aleksandra je ničvredna ženska! Nekako temna je ... dolčas je biti z njo ... vrag naj jo vzame! Hladna je, kakor žaba, br! Ne, dal ji bom slovo ...«

»Hladna je, to je res,« je rekel Foma in se zamislil.

»Vsak človek mora kar najbolje opravljati svoje delo, je učil sin tovarnarja, in če greš za ljubico, moraš gledati, da v polni meri izpolnjuješ svoje dolžnosti ... če si poštena ženska ... No, ali si naročila vodke?«

Pila sta. In se seveda opila.

Pod večer se je zbrala v gostilni velika in šumna družba in Foma, pijan, a žalosten in tih, ji je govoril z zapletajčim se jezikom:

»Jaz si mislim tako-le: nekateri ljudje ... so črvi, drugi so ... vrabci ... Vrabci, to so kupci ... Oni ključajo črve ... To jim je že tako namenjeno ... Potrebni so ... A jaz ... in vi vsi ... mi smo brez smotra ... živimo tako, da nam ni nikjer primere ... in nikjer opravičenja ... Čisto nepotrebni smo ... A zakaj živijo tudi drugi ... sploh

vai? To je treba umeti ... Bratci! ... Mi vsi bomo popokali ... bogme da! Od česa bomo popokali? Zato, ker ... so v nas same nepotrebne reči ... naša duša je zanič ... in vse naše življenje je zanič! Bratci! jočem se ... čemu me je treba na svetu? Ni me treba ... oh, da bi umrl ... Umrl bi rad ...«

In plakal je z obilnimi, pijanimi solzami. K njemu je sedel pijan in mahljen črn možiček, spominjal ga nečesa, poljubljaj ga in kričal, razbijale z nožem ob mizo:

»Res je! Močite! Dajte si reči krepko besedo! Dajte besedo slonom in mamutom neurejenega življenja! Gola ruska vest govori svete besede! Le tuli, Gordjejev; tuli, kar se da! ... In zopet se je jel obešati Fomi na rame, lezel mu na prsi in drgal k njegovemu obrazu svojo okroglo, črno, gladko-ostriženo glavo, ki se je neprenehoma obračala na njegovih plečih na vse strani, tako da Foma ni mogel dobro videti njegovega obraza in se je zato jezil nad njim ter ga vedno odpijal od sebe, kričoč z razdraženim glasom:

»Ne lazi, no! Kje je tvoj obraz! Proč!«

Okrog njiju je donel gluščec, pijan smeh in sin lasnika tovarne z žganjem je levil sapo in hripavo kričal nekomo:

»Pridi k meni! Sto rubljev na mesec, hrano in stanovanje! Častna beseda! Pojdi! Častna beseda. Pljuni na časopis ... jaz te plačam boljše!«

In vse se je zibalo v plavnem, valovitem gibanju semtertja. Ljudje so se zdaj oddaljevali od Fome, zdaj so se mu približevali, strup se je spuščal nizdoli; a pod se je dvigal kvišku in Fomi se je zdelo, da ga zdajpazdaj stisne in razdubi. Potem se mu je zazdelo, da plove nekam, po neizmerno široki in burni reki: in, zibaje se na nogah, je začel kričati v svojem strahu?

»Kam plovemo? Kje je kapitan?«

Odgovarjal mu je grmki, brezmiselni smeh pijane družbe in rezki, zoprni krik črnega možička:

»Re-es! Vsi smo brez krmila in brez jader ... Kje je kapitan? Ka-aj? Ha-ha-ha! ...«

Od te more se je prebudil Foma v majhni sobici z dvema oknom in prvo, kar so zagledale njegove oči, je bilo suho drevo. Stalo je pred oknom; njegovo debelo deblo s preperelo skorjo in strohnelim strženom je branilo luči vhod v sobo, krive, črne, brezlistne veje so žalostno in brez moči iztežale v zrak, zibale se in škripale tiho in otožno. Deževalo je; v potokih je tekla voda preko šip in slisaj je bilo, kako se vliwa s strehe na zemljo in ihti. S tem plačočim zvokom se je mešal drugi, tanko, tušintam prenehujoče, hitro škripanje peresa po papirju in nekakšno pretrgano mrmranje.

S trdom je obrnil Foma na blazini svojo bolno in težko glavo in zagledal matega, črnega človečka, ki je sedel za mizo, čečkal s peresom po papirju, odobrovalno kimač s svojo okroglo glavo, sukal jo na vse strani, migal z rameni in neprestano premikal semtertje po stolu vse svoje malo telo, ki je bilo oblečeno le v spodnje hlače in ponočno srajco, kakor da sedi na čem gorkem in vendar iz kakoršnegakoli vzroka ne more vstati. Njegova suha in tenka levica si je zdaj krepko dvignila čelo, zdaj je delala neznan znamenja po zraku; gole noge so brskale po podu, na vraču mu je utripala žila in celo ušesa so se mu gibala. Kadar se je njegov obraz obrnil k Fomi, je videl ta njegove tenke ustnice, ki so nekaj šepetale, ostri nos, ki se je povešal nad redke brčice in te brčice, ki so vedno skočile kvišku, kegar se je možiček nasmehnul.

(Najte path.)

DOPISI.

Iz goriške okolice.

Višnjavik, dne 5. maja 1912. — Danes se je naš gospod nunc v Gradnem hudo jezil in pri tem še nas zadržal v cerkvi dober četrt ure več ko po navadi, zaradi neke čukarije, katero je bil menda povabil v Gradno prejšnjo nedeljo o priliki shoda sv. Jurija.

Kaj se je zalega zgodilo čukom in nje-mu, mi ni znano, omenjeno nedeljo, vem le toliko, da so ljudje godrnjali med sabo, ko so prišli od molitve, češ, da se je tudi naša cerkev spremenila v telovadnico namesto liše molitve (in tudi on danes pri vseni njegovem rentacemju ni nič natančnega povedal); no, vse to me ni dosti zanimalo.

Ali danes, ko nas je naš gospod nunc ozmerjal z neolikanci in brezverci, se mi ni preveč dopadlo, kajti mislim sem, da za dejanja njih dveh do 12 letnih fantičev vendar nismo vsi odgovorni.

Vprašal bi g. vikarja, kateri so tisti liberalni in brezverski časniki, ali ne mor-da tisti vaš »Novi Čas«, kojega ste vsilili kamor ste le mogli, čeravno vse one, ki ga sprejemajo, na grd način farba. Rekli ste tudi, da politično strankarstvo vas nič ne briga; od kdaj pa mislite, da smo mi tako zaslepljeni, da bi tega ne videli.

Svetujemo vam, da nas v cerkvi pu-stite na miru; dokler vas še ni bilo med nami, smo se vsi vikarjani med sabo radi imeli, ker smo miroljubni ljudje, mislite si, da vas ne plačujejo samo nekateri vaši pristaši, ampak tudi mi in še bolj mastno ko vaši, in da to tudi mi vemo.

To naj vam boče v svarilo, da vam ne postanejo tukaj prevroča tla, ker mi smo bili prej tukaj kakor vi in vaš »Novi Čas«.

Družba sv. Cirila in Metoda.

Ženska podružnica družbe sv. C. in M. v Trstu bo imela v soboto 11. t. m. ob 8. zvečer v Narodnem domu slavnostni 25 letni občni zbor. V nedeljo zvečer pa bo v Narodnem domu koncert v prosla-vo 25 letnega jubileja ženske podružnice z bogatim vspešnim.

Domače vesti.

Zopetni poziv slovenskim napred-njakom. — Čas za zglastev brezplačnih prenočišč potujočim dijakom že pohaja. Vse premalo je odziva na naše prošnje in zato še enkrat pozivljamo vse one zaseb-nike, gostilne in napredna društva, da se priglase. V mnogih jako važnih krajih še nimamo prenočišč, zato naj vsak, ki ko-ličkak more, ponudi brezplačno prenočišče. Saj je dobro najbolj skromno prenočišče, če tudi ne senu, samo da je gotovo in za-nesljivo, da ne ostane potujoč dijak brez strehe. Upoštevalo bi se naj tudi to, da klerikalno dijaštvo lahko potuje, ker ga v vsakem župnišču radi sprejmejo, če se le izkaže z njihovo legitimacijo. Napredno dijaštvo ne reflektira na župnišča, pač pa na slovenske naprednjake, ki bi naj sma-trali za svojo dolžnost, da dajo brezplačno prenočišče, da bodo tudi napredni dijaki imeli v vsakem važnem kraju svojo postojanko, kjer bodo lahko med po-to-vanjem prenočili. To bi naj pomislil vsak naprednjak! Do sedaj se jih je oglasilo prav malo, prosimo pa, da bi se jih v tem času, ki je še na razpolago, oglasilo še mnogo več. Prijave naj pritekajo vsaj do 20. t. m. na naslov: »Odbor počit. zveze, Ljubljana, Mestni dom, Prosveta«.

One, ki nam bodo pomagali in dali brezplačno prenočišče, bomo v zahvalo objavili v časopisih.

Odbor počit. zveze.

Voditeljstvo sezanskega okrajnega glavarstva je poveril notranji minister okrajnemu glavarju na Krku g. Franu La-siču, našemu rojaku iz Renč. Namestni-šveni tajnik dr. Karol Lšina je prevzel vodstvo okr. glavarstva na Krku.

Za nemški »Schulverein« priobčuje nemške časopise oklice na uvodnih me-stih ter poziva Nemce, da meseca maja,

ki je mesec ustanovitve nemškega »Schulvereina« vsi prispevajo za nemški »Schulverein«. Po 32 letih svojega ob-stanka je »Schulverein« sedaj že zbral okoli sobe 200.000 članov. Slovenci, dvig-nite se vsi za družbo sv. Cirila in Meto-da! To bodi meseca maja, v mesecu probujenja, naš odgovor na nemške po-zive!

Gosp. Andrej Žbona, višji inšpektor in načelnik južnega kolodvora v Trstu, je stopil v pokoj.

Prvi dijaški telovadni nastop bo v soboto, dne 11. t. m. v dvorani »Trgov-skega Doma« ob pol 9. uri zvečer. Vspo-red: 1. J. A. Sokoll; Slavnostna ovčrtu-ra. 2. Proste vaje II. in III. vrste. 3. Oro-dna telovadba. 4. Vrsta malih: a) s palica-mi, b) skok čez mizo. 5. Proste vaje I. vrste. 6. Mascagni: Intermezo iz op. »Ca-vailleria rusticana«. 7. Prva vrsta: a) drog, b) bradlja. 8. J. A. Sokoll; Ovr-tura. 9. Zaključna skupina. 10. J. A. So-koll: »Šolska koračnica«. — Sodelnje or-kester tukajšnjih učiteljskihnikov.

Vstopnina: Fotelji K 2, sedeži I. in II. vrste K 1'50, III. in V. vrste K 1. — Bal-kon K 1'50. — Galerija K 1. — Stojišča 60 vin. — Dijaki in dijakinje 30 vin.

Čisti dobiček je namenjen »Dijaški kuhinji«.

Člani slov. deželne gledališča v Ljubljani bežijo na vse strani. Operetni tenorist Ilčič, subreta Thalerjeva, Win-trova, Ilčičeva, so angažirani v Trstu, Danilo se pogaja s Trstom, bariton Novak je angažiran na opero v Hamburgu, Sima-ček in Šetrljova odideta v Brno, Povh se pogaja z gledališčem v Brnu, režiser Hin-ko Nučič pa je, kakor se sedaj poroča, podpisal petletni kontrakt na deželno gle-dališče v Zagrebu. Boljši del opernega zbora je tudi angažiran za Zagreb. — Ta-ko bežijo igralci na vse strani, v veliko veselje klerikalnih mogočnjakov, ki po-dirajo stebre slovenske kulture...

Za častnega meščana ljubljanskega mesta je bil imenovan v zadnji seji ljub-ljanskega obč. sveta šolski svetnik prof. Makso Pleteršnik. Že samo njegovo vo-li-ko delo »Slovensko-nemški slovar« za-sluzi, da je odlikovala ljubljanska obči-na odličnega moža s častnim meščan-stvom.

Profesor Violin, ki je bil svoj čas ne-nadoma premeščen z goriške gimnazije na Dunaj, je imenovan sedaj za profesorja na mestni realki v Trstu.

Zemske ostanke znanega odvetnika dr. Eggerja so prenesli s tukajšnjega po-kopališča na staro pokopališče v Braca-nu, kjer je hotel počivati. V Bracanu je dal dovoljenje za to župan Makorič, bla-goslovil je krsto don Zupančič, spomenik mu postavi Biteznič.

»Jutro« je prenehalo izhajati. Nazna-jena pa je zajedno s slovesom »Jutra« edenska politična revija »Slovanski Jug«; urednik jej bo Milan Plut.

Odškodovanje občin za opravljanje poslov prenešenega delokroga. — Od leta 1903. dalje se že trudi deželna uprava, da bi izposlovala občinam odškodnino za opravljanje poslov prenešenega delokro-ga. V deželnem zboru je bilo večkrat že o tem govoru. Tudi v zadnjem zasedanju. Ali vlada ni dala odgovora prej in tudi ne na resolucijo zadnjega zasedanja. Vlada roče nič slišati o pravičnem odškodo-vanju poslov prenešenega delokroga. Bremena še rastejo — odškodovanja od nikoder! Kje so tisti vsegamogočni ljudski poslanci?!

O črniškem dekanu čujemo, da je po-besnel. Nedeljo za nedeljo trobi v cerkvi vedno isto pesem o slabih društvih, sla-bih časopisih itd. V šol. pa se je te dni to-gotil nad onimi deklamacijami, ki nočejo sto-piti v vrsto »marinaric«; s plesalkami jih je zmerjal. Baje je tudi zagrozil, da jih spodi iz šole, nekega dečka pa je otepel. Otroke je zaprl. Prišli so otroci domov prestrašeni in prepadeni od joka. Tako nam poročajo. Postopanje dekanovo se samo po sebi obsoja. — Gosp. dekan bi seveda bolje storil, da bi ščistil katoliške organizacije po Vipavski dolini, saj je za-dosti zasmrdelo iz Dornberga in Malovš, iz deželne norišnice pa se čuje stok ne-

ščne žrtve klerikalnega organiziranja! V cerkev Kristusov nauk, v šolo predpi-san poduk — v klerikalne organizacije pa veliko metlo, da spravi iz njih nesia-go in smrad! Tako naj stori črniški dekan pa bo čistlan mož!

O užitnini je na shodu v Sovodnjah pel poslanec Fon. Pel je čisto po klerikal-no, farbarsko. — Ni res, da so bili »libe-ralci« zagnali velik hrup proti pobiranju užitnine v državni režiji, res pa je, da so svoj čas preprečili, da se ni utaknila de-žela v užitnino tako, kakor so hoteli kle-rikalni slovenski in laški-liberalni modri-jani, namreč brez vsakega predstjudja, kar tako na slepo. Z napredne strani se je izvršilo dobro delo in obvarovalo deže-lo — izgube! Proti temu, da se pobira užitnina v državni režiji, pa ni bilo z na-predne strani nobenega hrupa.

Fon pa naj bi bil povedal, da hočejo klerikalci spraviti deželo — za katero je bilo treba skrbeti za vir novih dohodkov — ob te dohodke, ker silijo v podeželenje užitninskega pobiranja. Kako se je pode-želenje obneslo na Kranjskem, sledi iz ra-čunov kranjskega deželnega odbora. Ve-lik finančni ženi dr. Lampe vlada v dežel-ni hiši v Ljubljani in on je rekel: če vza-memo užitninski zakup sami v roke, bo to neslo deželi na leto čistih 100.000 K. Ra-čuni deželnega odbora kranjskega pa so pokazali, da kranjska dežela iz užitnine nima 100.000 K dobička, marveč 166.000 K izgube! — Kranjski zgled je pač pov-sem merodajen za goriške klerikalce. Lampe stoji visoko nad goriškimi pritli-kavci. Fon naj bi bil razodel poslušalcem v Sovodnjah, da nameravajo klerikalci spraviti deželo ob lepe dohodke iz užitni-ne, potem bi bil resnice govoril. Pa, mož mora farbari, ker v farbanju tiči klerikal-na politika.

Tržaška podružnica S. P. D. bo imela v petek 10. t. m. izreden občni zbor. Na dnevnem redu je sprememba podružničnih pravil. — Podružnica napravi v nedeljo 12. t. m. izlet na Trstelj. — 26. t. m. bo v Divaški vilenici sijajna javna razsvetljava: — Dne 9. junija napravi podružnica izlet na Volnik. — Dne 29. in 30. junija priredi podružnica izlet na Dol-Caven-Kucelj-Krnico.

Električna razsvetljava in kanaliza-cija v Ločniku. — Občinski svet v Ločni-ku je v svoji zadnji seji sklenil upeljati električ. razsvetljava ter izvesti potrebno kanalizacijo. Kdor to čita, se hitro spomni goriškega mesta. Električno razsvetljava po sredi mesta imamo že nekaj let, ali še dosti let poteče, predno bo imela mestna uprava pravi hasek od te naprave; o ka-nalizaciji pa čujemo samo v programnih govorih goriških županov. Kadar ga slo-vesno umestijo, takrat spusti govor, v ka-terem povdara tudi potrebo kanalizacije, potem pa je vse tiho in kanalizacije ni od nikoder, dasi je nujno potrebna zlasti v zdravstvenem oziru. — Mestna uprava je zanikerna, zavoženo je mestno gospodar-stvo, zato se ne morejo izvesti razne nuj-ne reči v prid mestu. Polno dolgov je, potni seveda se ne more preiti h kori-stnemu delu za mesto. Ali kje so sredstva, da bi se odpomoglo neznošnim razme-ram? Glasovnica je tisto sredstvo. Z glasovnicami morejo volilci pregnati iz starešinstva in magistrata one, ki tako imenitno gospodarijo. Takega gospodar-stva mora biti konec. Kdaj uvidijo to v. polni meri mestni volilci ter storijo svojo dolžnost nasproti razvitku in bodočnosti Goriškega mesta? — Mali Ločnik bo la-hko imel prej kanalizacijo nego Gorica. Ali ne bo to sramotno za velike osrečevalce goriškega mesta v laški gospodujoči stranki?!

V nobeni škodelici

naj ne manjka

Franckovega kavinega dodatka;

on daje kavi slast, moč in lepo barvo.

Njega kakovo-l vsebuje: izdatnost, slastnost in nizko cen.

Tovarna v Zagrebu.

Lovska tatvina. — Danes je pričela pred tukajšnjo okrožno sodnijo kazenska razprava proti 7 osebam, obtoženim lov-ske tatvine; na zatožni klopi je 5 moških in 2 ženski. Prič je poklicanih 32. Lovska tatvina se je vršila največ v Trnovskem gozdu. Zasebna udeleženca pri razpravi sta dr. Weinlechner in nadporočnik Soho-ber. Razprava skonča tekot jutrišnjega dne.

Fon v Sovodnjah. — Soc. demokrat I. Cotič odgovarja »Gorici« v »Zarji« radi Fonovega shoda v Sovodnjah ter pravi med drugim: »Ni res, da je bilo na shodu blizu 200 oseb, nes pa je, da jih je našel sam poslanec Fon 116, in sicer je bila približno polovica naših, polovica pa nasprotnih. Od Fonovih ljudi je bilo 25 Vrbovce, ki ne spadajo v občino Sovod-nje, okoli 20 jih je bilo iz Gaborje in Ru-bije ter nekoliko Pečanov. Zaradi Sovo-denjcev samih bi bil moral gospod Fon oditi, odkoder je prišel.«

Glede udeležbe pri klerikalnih sho-dih »Gorici« vedno farba. Če je 100 lu-di, pravi 200. Tako tudi o shodu v Sovo-dnjah. Slabo znamenje za Fona, katerega dolgočasnih govorov so se naveličali tudi že klerikalci. Res, imenitni, impozantni so njegovi shodi po Goriški okolici!

Vojaški begunci. — Od 97. pešpola-sta pobegnili 2 vojaka Jos. Fayot (?) in Goriškega in Ivan Belat iz Trsta. Šla sta rajše v Italijo mesto oditi na Hrvaško, kamor je polk premeščen. Sedaj si iščeta de-la v Milanu.

Kar napravi goriški magistrat, je vse imenitno napravljeno. — Magistrat je dal razširiti uhod iz Kapucinske ulice v me-stni park, to pa v svrhu, da bo mogel v park avtomobil, s katerim škropijo ulice. Zmerili so, kako je avtomobil širok in raz-širjenje uhoda se je izvršilo. Nato so uka-zali, naj gre avtomobil v park. Pognali so avtomobil, ki je pa zade s svojim vrhom v zgornji del uhoda in ga porušil. Mestni gospodje inženirji itd. so bili namreč po-zabili zmeriti, kako visok je avtomobil! Sedaj je treba zopet popravljati in napra-viti tako široka in visoka vrata, da bo mogel avtomobil svesno v park. — Na gornji del so pozabili. Gornji del na ma-gistratu je sploh pozabljen; to vidimo po-sodi, česar se lotijo. Zadnji čas, da bi prišla mestna uprava v roke ljudi, ki niso dobri le v spodnjem, ampak tudi v zgor-njem delu!!

Socialnodemokratični terorizem. — V Trstu so soc. demokratje strašno divji na slov. zidarje, člane N. D. O. Sedaj so prisilili zopet 5 zidarjev, da so morali pu-stiti delo, ker se niso hoteli upisati v soc. demokracijo. Hoteli so celo štrajkati radi njih in s kamenjem so jim pretili. Taka je rdeča svoboda in rdeče bratoljubje!

Rogaški

Tempel

Styria

Donati

vrelec. Dietetična namizna pijača s obilno ogljikovo kislino. Pospešuje prebavo in izmenje snovi.

Zelo koncentriran medicinsko-vrelec, priporočljiv pri kroničnem žilodolnem katara, zaprtju, Brightovih ledvicah, vnetjih oteklinah, jetralni vnetju, sladici, snovlomen-kih boleznih, kataris dihal-nih organov.

Zdravilen vrelec najvode vsebuje svoje vrste. Zlasti uporaben pri kroničnem kre-venju, kataris, obilnosti, žolčnih kamnih, tošični trganju, sladkovni bolezni.

Najmočnejši prirodni vrelec magnezijo-glauberske soli.

[Zaloga: A Seppenhof - Gorica.]

Vzemite,

ako imate nahod, hripavost, zasliženje ali težko sapo, Fellerjev fluid z znamko »Elaa-fluid«. Sami smo se prepričali pri bolečinah v prsih, v vratu itd. o njegovem leknobnem lašeli utehajočem, oživljajočem učinku. Dvanajsterica za poskušnjo 5 kron, dve dvanajsterici K 8-00 franko. Izdelovatelj samo lekarnar E. V. Feller v Stubici, Ela-trg št. 281 (Hrvatsko).

Vojaška godba bo svirala danes od 7-8. zvečer na Travniku. Vspored: 1. F. Wagner: »Cesarjev klic pod orožje«, koračnica; 2. Lehár: »Eva«, valček po motivih operete »Eva« (tovarniška deklacija); 3. Bellini: »Overtura k opereti »Norma«; 4. Masenet: Velika fantazija iz operete »Herodias«; 5. Pischček: »Cake-Walk iz baleta »Dame z baleta«.

Vojaški nabor. — Pri vojaškem naboru v Gorici v ponedeljek je bilo imenovanih 14 nabornikov potrjenih 8.

Iz Prvačine nam poročajo: Vsled dežja preteklo nedeljo se je javni ples na Dombriavi prenesel za dan 12. V. Sviraj bode »Naraščaj«.

Zadnja številka »Slov. Ilustr. Tednika« je zelo zanimiva; priobčuje: »Kako matere raznih narodov pestujejo svoje otroke« (9 slik); dalje 4 slike z razstave ilustracij Sienkiewiczovih romanov; 2 slike s pogreba ponesrečene Mici Keršičeve v Šiški; Dr. Mencinger; bombardiranje Dardanel; 2 slike z umetniško razstavo v Trstu; kako vzdigujejo potopljene ladje; godba N. D. O. v Trstu, ki je 1. maja prvič javno igrala pri obhodu po mestu; z glavnima skupaj zraščena dvojčka itd.

Sokolski vestnik.

Zlet II. okrožja GŠ. S. Z. v Št. Andrežu.

Se par dni nas loči od zleta. Priprave so v polnem tiru, telovadci se urijo, in povsod je polno vrvenja in dela, da se bi zlet čim bolj obnesel. Prvi večji nastop Sokolov na Goriškem in obenem otvoritev vseh nadaljnjih prireditev pri nas doma, priprava za župni zlet v Mirmu, priprava za Prago. Zato je skoro nepotrebno, da bi na dolgo in široko vabili, ker smo prepričani, da naše občinstvo iz mesta in okolice ve ceniti sokolsko delo in da nas z veseljem poseti. Saj v sokolski družbi so ure vedno prijetne, je zabava vedno nepresiljena, bratska.

Zlet se vrši v prostorih g. Lutmana pred cerkvijo, torej o postrežbi je nepotrebna vsaka beseda, ker je gostilna Lutmana široko znana po svoji gostoljubnosti. Podružnica C. M. D. v Št. Andrežu pripravlja svoj paviljon, kjer bodo naša gostoljubna dekleta stregla gostom. Godba, ples in neprisljuna zabava koncem vspeveda, vesela družba in vsa prireditel bo vabila in razveseljevala srca. Na razpolago bodo slavnemu občinstvu razglednice VI. Vsesokolskega zleta v Pragi, in cvetice.

Za hrambo koles, za vozove in konje bo preskrbljeno v bližini veselicega prostora.

Zbirališče Sokolov je pri železniškem prehodu na Rojcah ob 2. uri pop., od tam odkorakajo skupno na veselice prostora.

Vspored zleta je sledeči:

1. Župne proste vaje (izvaja članstvo II. okrožja GŠ. S. Z.).
2. Nastop naraščaja.
3. Ženski oddelček, župne proste vaje.
4. Orodna telovadba (članstvo II. okrožja GŠ. S. Z.).
5. Prave proste vaje za l. 1912 (izvaja oddelček Sokola iz Gorice).
6. Nastop vrste goriškega Sokola na kroglih.
7. Skupine (izvaja Sokol iz Št. Andreža).

Zveza narodnih društev.

Pevsko in bralno društvo »Bodočnost« na Volčjemgradu je imelo prošli teden svoj II. redni občni zbor. Ako ravno je društvo še mlado, je pokazalo na občnem zboru lep napredek. Vključ klerikalni komandi iz Komuna, ki bi nas na mah rada požrla s svojimi vsestranskimi ovirami, korakamo ponosno naprej. Mladina je naša in naša bo tudi bodočnost, ker krepki nas »Bodočnost«. To se je pokazalo na zadnjem občnem zboru, na katerem so bili izvoljeni v odbor delavni, neomahljivi, vstrajni in značajni narodni možje. Ti so nam porok, da smelo zremo v zmago »Bodočnosti«. Naloga vsakega društvenika pa bodi, novi odbor po moči podpirati v njegovem delovanju v čast in ponos našega društva.

Tem potom naznajuemo br. društvom, da priredimo v nedeljo, dne 23. junija t. l. veselico s petjem, igro in plesom, kar naj bližnja bratska društva blagovole upoštevati. Vspored obhajimo pravčasno.

Trgovsko-obrtna in gospodarske vesti.

Tečaj za pridelovanje krme. — Kmetijska šola na Grmu priredi 28. in 29. maja t. l. dvodnevni tečaj za pridelovanje krme s sledečim sporedom. V torek 28. maja: Od 2. do 4. popoldne: setev detelje in trave na njivah za dvo-in večletno košnjo. Nakup potrebnega semena. Gnojenje deteljih mešanic. Praktično razkazovanje pridelave krme na poskusnih njivah in v poskuševališču. V sredo 29. maja: Od 8. do 10. popoldne: Naprava novih travnikov. Najbolj važne trave. Sestava travnih zmesi. Množina potrebnega semena. Praktično razkazovanje semena in razdelitev vzorcev. Od 2. do 4. popoldne: Priprava zemlje in posev travnikov. Poprava slabih setev. Gnojenje in zboljšanje slabih in starih travnikov. Praktično razkazovanje šolskih travnikov in travniških zmesi v poskuševališču. — Oddaljenim in podpore potrebnim udeležencem s Kranjskega plača ravnateljstvo stroške za pot in sicer le za železnico do Novega mesta in za hrano po 2 K na dan. Kdor se želi tečaja udeležiti ali s podporo tečaj obiskati, naj se priglasí do 20. maja pri ravnateljstvu kmetijske šole na Grmu.

Goriška kolesarska zveza.

Tombola v Vrtojbi. — Kolesarsko društvo »Vrtojba« naznanja, da se bo vršila tombola, ki je odpadla 5. t. m. dne 16. t. m., to je na praznik Vnebohoda. Začetek tombole ob 5 in pol. Ples prične ob 3 in pol.

Kolesarsko društvo »Danica« naznanja, da se bo vršila cestna dirka Gorica-Miren-Gorica 26 t. m. v štirih oddelkih. Vsa darila bodo opremljena z diplomami. Vršila se bo tudi polževa dirka, srečkanje it.

Politični pregled.

Poslanska zbornica. — V seji v torek je bila zopet enkrat lepa avstrijska poslanska zbornica. Šlo je za verifikacijo nemškega radikalca Seidla, ki je bil izvoljen proti soc. demokratu. Poročevalec odsekov je bil posl. Stölzl, ki je priporočal potrditev mandata. Soc. demokrat Winarsky je trdil, da je bil S. izvoljen s pomočjo piva in golaža. Kemeter je očital soc. dem. terorizem, na kar je začel vršiti in prepir. Nemški nacionalci in nemški soc. demokratje ter nemški kršč. socialisti so se zmerjali z najlepšimi psovskami. Nemški nacionalci so zmerjali soc. demokrate z »organizirani apaši, rdeča banda, gaverenja« itd. Ni bilo drugače, da je predsednik zaključil sejo. — Včeraj je pričela zbornica prvo čitanje predloge o izpne-membí delokroga trg. min. in min. za javna dela. — Včeraj je imel dr. Laginja obstrukcionistični govor, govoril je o sedanjem stanju na Hrvaškem.

Proračunski odsek. — V seji 8. t. m. je predlagal dr. Ellenbogen grajo Bienerthovi vladi, ki je nakupila akcije Južno-nemške paroplovne družbe in dala subvencijo Austro-Amerikani, ne da bi imela ustavno dovoljenje. Predlog je bil sprejet. — Prorač. odsek je izvolil pododsek za italijansko pravno fakulteto: Bugatto, Korosec, Lang, Masaryk, Pittoni, Rosner, Wagner.

Vojna med Turčijo in Italijo.

Otok Rhodos.

stara Aitharata ali Ophnissa, pripada turškemu otočnemu vilajetu in tvori najjužnejšo vzhodno skupino Sporadnih otokov. Otok obsega 1460 kvadratnih kilometrov. Na njem prebiva 30. tisoč oseb, dve tretjini Grkov, 7000 turkov, 2500 ju-dov in 250 Evropevc. Glavno mesto se zove tudi Rhodos in šteje 9000 prebivalcev, predmestji je pa devet s 4600 prebivalci. Na Rhodosu ima naša država svojega podkonzula, kakor tudi postajo avstrijskih parnikov. Rhodosu je gospodaril od leta 1310 do 1522 viteški red sv. Janeza, ki je leta 1480 odbil napad sultana Mohameda II. Po sedemmesečnem obleganju je leta 1552 iztrgal otok vite-zom sultan Sulejman II.

Na Rodosu.

Italijani so poročali, da so zavzeli glavno mesto ter razobesili italijansko zastavo. Mali boji so bili le na pogorju v notranjstvih, toda turška posadka se je udala. Poročali so tudi, da je domače grško prebivalstvo z načelnikom mesta vred jako prijazno sprejelo italijanske vojake. — Turška poročila pa pravijo, da so Turki na Rodosu vrgli nazaj italijanske čete ter da so ujeli celo 1000 Italijanov. — Kaj je res? Najbrže lažejo Italijani in Turki.

Kapitan parnika »Carpathia«.

Kakor smo poročali, je došel v ponedeljek parnik »Carpathia« v Trst; od tam je odplul na Reko. Kapitan Rostrom pripoveduje o nesreči in rešitvi to-le:

Kmalu po polnoči 14. aprila smo dobili brezžično brzojavko od »Titanica«, ki je klical nujno pomoč. Takoj smo obrnili kurz, »Titanica« je bil oddaljen od nas okoli 66 morskih milj. Zvišali smo hitrost parnika na najvišjo mero. Noč je bila zelo mrzla, bilo je oblačno. Od severa je vlekel zelo mrzel veter, kar pomenja, da se bližamo ledu. Ko smo bili od mesta nesreče oddaljeni še eno uro, smo zapazili prvo ledeno goro. Umaknili smo se in vozili z nespremenjeno hitrostjo naprej. Zašli smo v led in »Carpathia« je rezala plošče z vso silo in jih odtrgala na strani. Nevarnost je bila, da občimo. Dajali smo tudi rešilna znamenja z lučmi in s spuščanjem rakete. Med tem smo pripravili na parniku vse potrebno za sprejem ponesrečencev. Zakurili smo kabine, ogreli velike volnene odeje, pripravili čaj, vino, konjak itd. V kratkem nato smo zapazili prvo zeleno luč, bil je prvi rešilni čoln. Ko smo se jim približali, smo jih vsprejeli na krov in jih izpočili zdravniški oskrbi. Bili so vsi premočeni, ozebljeni in izmučeni. V prvem čolnu so bile samo ženske in otroci. Čoln je vodil en častnik in 3 mornarji, veslati so pomagale pridno tudi ženske. Nato smo iskali še ostale rešilne čolne. »Carpathia« je rešila 12 čolnov, v katerih je bilo 709 ponesrečencev. Na krov smo potegnili tudi 4 utopljence, toda ker nismo mogli dognati identitete, smo jih pravilno potopili. Vsi ponesrečenci, ki smo jih rešili s čolnov, so bili, razun nekaj otrok, vsi zdravi in nepoškodovani. Čolni, ki so prvi odpluli od »Titanica« so bili tri samo polovično izrabljeni, ker na »Titanicu« niso verjeli, da jim preti taka nesreča. Peljali smo na to še okoli velikega ledenega polja, toda našli nismo nikogar. Nato smo odpluli proti New Yorku, kamor smo dospeli 18. zvečer ob 8, v New Yorku nas je pričakovala nepregledna množica. Pripravili so tudi več 100 rakev, toda »Carpathia« ni imela na krovu nobenega mrtveca.

Častniki so nam povedali, da je ledena gora, v katero je trčil »Titanica«, štrlela komaj nekaj metrov nad vodo. Razpoka na »Titanicu« je morala meriti najmanj 100 metrov in kapitan Smith je vedel takoj, da je parnik izgubljen. Uredil je takoj vse potrebno za rešitev. Ko se je začel parnik potapljati in ko je dosegla voda kotle, je nastala strahovita eksplozija. Takoj na to se je parnik potopil, pri čemer se je napravil velikanski vrtilinec. Dva rešilna čolna, ki sta bila od mesta potopa oddaljena že pol milje, je še dosegel velik vrtilinec kolobar in jih potegnil v globlino. Čolna sta bila napolnjena s potniki.

Zanimiva je rešitev enega mornarja. Stal je ob času eksplozije na robu krova

Št. 306.

Natečaj.

Županstvo občine Črniče odda najboljšemu ponudniku zgradbo mostu čez Vipavo blizu Batulske postaje (za Muličevo fužino) v izvršitev.

Delo je preračunjeno na 15.000 kron. Načrti in stroškovnik, kakor tudi pozorji so na ogled v občinski pisarnici v Črnicah od danes do 31. maja t. l.

Pismene ponudbe je vložiti do 1. junija 1912, na to županstvo, katerim e priložiti varščino 10% v gotovini, državnih obligacijah ali hranilnih knjižicah.

Županstvo v Črnicah,

dne 7. maja 1912.

Za župana: H. Boudon.

pod dvigalom. Eksplozija je bila tako silna, da ga je odnesel pui daleč v morje. Takoj pri padcu v vodo pa je pograbil stol, ki ga je tudi vrglo s parnika. S tem stolom se je obdržal toliko časa na površju, da je došel do rešilnega čolna. Kapitan Rostrom je mnenja, da ne zadene za nesrečo odgovornost nikogar, pripetila se je pač nesreča, ki se na morju vedno lahko pripeti.

Razne vesti.

Slovensko akad. društvo »Ilirija« v Pragi bo imelo svoj drugi redni občni zbor danes ob 8. uri zvečer v prostorih Nar. doma na Vinogradih.

Splavljalke telesnega plodu pred sodnijo. — V Trstu se vrši senzacionalna razprava proti 10 ženskam radi splavljanja telesnega plodu in proti dvema možkima kot napeljevalcema k splavljenju. Med njimi je babica Ana Bajc. Razprava kaže, da so hodile k njej ženske, tudi boljše, neporočene in poročene, radi splavljenja telesnega plodu. Bajčeva je pomagala in tudi priznava 7 slučajev, za druge se brani.

Svetovni kongres za mir bo letos oktobra meseca v Ženevi v rojstnem mestu Rousseaua, katerega 200 letnica se letos obhaja.

Slovanski uradniki v Bosni in Hercegovini. Leta 1910, je bilo v obeh deželah 1247 čeških, 2071 hrvaških (iz Avstrije), 8583 srbskih (iz Bosne in Hercegovine), 588 poljskih; 295 rusinskih, 853 srbskih, 399 slovenskih uradnikov. Nemških je 1277, mažarskih 347.

Otroci pod tramvajem. — V Zagrebu je usmrtil pred kratkim električni tramvaj 10-letno deklico. V Pešti je 1. t. m. tramvaj povozil dva otroke. Ljudje so bili na sprevodnika tramvaja tako luti, da so ga hoteli zagrabit, ali policija je to preprečila. — Isti dan je tramvaj v Pešti poškodoval težko še 9 oseb.

Dalje na 4. strani.

Mali oglasi.

Najmanjša pristojbina stane 60 vin. Ako je oglas obsejalji se računa za vsako besedo 3 vin. Najpripravnije inseriranje za trgovce in obrtnike. Koliko je manjših trgovcev in obrtnikov v Gorici, katerih vsi delajo (in celo v mestu) nihče ne pozna, ker ni jejer vsi favorizirajo. Škoda ni majhna.

Proda se lep, velik pes čuvaj
Naslov pove upravništvo.

Proda se mala vila v bližini Gorice. — K vili spada 8 njiv, zemlje park, travnik, vinogradi, hlev in prtilkline. Vse zemljišče je obzidano in obdano s tekočo vodo. Naslov za pojasnila: Fundamenta Prefectura 2631, Manesta Venezia.

Fotografski vajenec nad 14-leten, vešč de-želnih jezikov, bivačoe v Gorici, se sprejme takoj pri fotografu Jerkiču v Gorici.

Hiša

jako pripravna za trgovino in pekovsko obrt, leže a na krasnem prostoru, tik glavnega trga, se proda z zemljiščem in obč. pravicami vred.

Natančneje podatke daja: kavarna v Tolminu.

O knjižnicah in predavanjih.

Češki shod za ljudsko vzgojo v Plzinu je sprejel sledeče točke, ki se tičejo ljudskih knjižnic in predavanj.

a) Šolske knjižnice:

1. Poveča naj se malenkostni prispevek, ki ga sedaj dajejo c. kr. šolski uradi za šolske knjižnice.

2. Občine in krajni šolski sveti naj vsako leto določijo primerno svoto za nakup novih knjig.

3. Ljudstvo naj se s predavanji in družinskimi večeri pouči o pomenu dobrih knjig in naj se vpliva na to, da ljudje sami prispevajo z denarjem za knjižnice.

4. Seznamek dobrih knjig za mladino naj se razširi, vodi naj se stalen pregled in naj se z nagradami podpira dobra mladinska literatura.

5. Z javnim pozivom naj se apelira na premožne ljudi, da podpirajo knjižnice.

b) Za odr. mladino bi morali skrbeti:

1. Društva, katerih dolžnost je v prvi vrsti skrbeti za vzgojo vajencev in dorastle mladine. Nadaljevalne šole bi morale imeti svoje knjižnice.

2. Autonomni uradi in strokovna obrtna društva, ki naj skrbijo za svoj naraščaj. Javne ljudske knjižnice naj imajo poseben oddelek za dorastlo mladino.

c) Javne ljudske knjižnice:

1. Kjer je mogoče, naj se budi zanimanje za knjige s predavanji, s prireditvami itd.

2. Naš ideal je, da bodi v vsaki občini knjižnica, dobro sestavljena, v primernem kraju, prav urejena in dopolnjevana.

3. Društvene knjižnice naj se združijo v skupno javno knjižnico, ki naj postane podlaga občinske knjižnice.

4. Knjižnice se morajo revidirati, da se izmečejo slabe in kvarne knjige.

5. Pri sestavi knjižnic se mora ozirati na krajevne razmere in naj se uredi razmerje med zabavnimi in poučnimi knjigami.

6. Knjižnice naj ne bodo v gostilnicah, ampak v šolah ali v drugih primernih prostorih. Kjer se zida nova šola, naj se določi primerno sobo za javno ljudsko knjižnico.

7. Knjižnice naj se dopolnjujejo z novimi knjigami, da ne zastarajo.

8. Sestavi naj se kataster knjižnic in statistika o izposojenih knjigah.

9. Prosветna zveza naj izdaja seznamek primernih knjig za knjižnice.

10. Skrbi naj se za izobrazbo knjižničarjev s posebnimi kurzi v »Prosветni zvezi«. Izdajo naj se vzorni katalogi, pravila itd.

11. Knjižnice naj se ustanavljajo tudi v hranilnicah, bolnicah, kaznilnicah in vojašnicah.

d) O časopisju:

1. Ustanavljajo se naj javne čitalnice, kolikor mogoče pri knjižnicah — s skupnim delovanjem domačih korporacij, ako mogoče pod vodstvom občinske uprave.

2. Skrbi naj se za primerno informacijo listov, za kratke poučne članke, dnevnice vesti, zgodovinske in zanimivosti in jubileje slavnihi mož.

3. Posebna pozornost se mora posvečati knjižnicam in čitalnicam na narodnih mejah.

e) Ljudska javna predavanja:

1. Posamezna predavanja naj bodo priprava za sistematična predavanja; predavanja naj se pojasnjujejo — ako mogoče — s slikami, z recitacijami in petjem, s čimer se privabijo tudi oni, ki bi sicer ne prišli.

2. Cilj predavanj so sistematična predavanja t. zv. kurzi, ki naj pojasne važna sodobna vprašanja.

3. Predavanja naj se ne vrše v gostilnicah, oz. naj se pri njih ne pije in ne puši.

4. Slušateljsem naj se da kratko vsebino predavanja; po predavanju naj se otvori debata.

5. Pri kurzihi se lahko vodi statistika udeležencev.

6. Po možnosti naj se pobira prispevek — pri kurzihi zapisnina.

7. Predavateljem naj se povrne stroški.

8. Razven domačih predavateljev naj se pozovejo tudi predavatelji od drugod,

ako mogoče, naj se priredi vseučiliške ekstenzije.

9. »Prosветna Zveza« naj vodi predavateljsko akcijo.

10. Mešanim obmejnim krajem je treba posvečati posebno pozornost.

Tako pri Čehih! Vzemimo si jih za vzgled!

Jakob Šuligoj, urar

Gorica, Gosposka ulica št. 25

priporoča svoj na novo urejen oddelek optičnih predmetov kakor:

toplomerov, zrakomerov, hygrometrov in daljnogledov.

Vse po najnižjih cenah.

Učlikovaca pekarija in sladčelnica

Karol Draščik

v Gorici na Kermu v (lastni hiši)

zvršuje naročila vsakovrstnega tudi najfinerjega peciva, torte, kolače za birmance in poroke, odlikovane velikonočne pince itd.

Prodaja različna stana vina in likerje na drobno ali v originalnih butelkah. Priporoča se slavnemu občinstvu za mnogobrojna naročila ter obljublja solidno postrežbo po jako zmernih cenah.

Naznanilo.

Slav. občinstvu uljudno naznanjam, da sem prevzel zastopstvo in zalogo moke valjenega mlina

Vinko Majdič iz Kranja.

Priporočam se slav. občinstvu za obilna naročila in zagotavljam točno in solidno postrežbo.

Spoštovanjem udani

Peter Gruden
Gorica, Stolni trg št. 9.

Spretnega zastopnika,

ki je več v stroki jedilnega blaga sprejme **M. Medak**, veletržec z jajci in maslom —

Dunaj XVI, 2,

Neulerchenfelderstrasse 6 in 8.

Učitelj v pokoju,

ki stanuje v Gorici in ima še veselje do dela v pisarniških poslih, dobi službo pri domači tvrdki. — Pismene ponudbe na upravnistvo „Soče“.

Kako se obranimo želodčnih bolečin?!

Takim boleznim, na katerih trpi dandanašnje človeštvo, se pride, vspešno v okom ter se jim more energično nasprotovati s tem, da se pravočasno uporablja

Dr. Engel-nov nektar.

Kajti močan želodec in dobra prehrava tvorijo temelj zdravega telesa. Kdor hoče svoje zdravje ohraniti tudi do starosti, naj uporablja po svojih izvršnih uspehih sloviti

Dr. Engel-nov nektar.

Ta pijača, ki je izdelana iz izvrstnih zeliščnih sokov in iz vina, vpliva vsled svojega vestnega izdelovanja jako dobrodelno na prebavo liki želodčni liker, oziroma želodčno vino ter nima nikakih škodljivih posledic.

Zdravi ali bolni lahko uživajo ta nektar, brez da bi škodovali svojemu zdravju. Nektar vpliva pri pametni uporabi pospešujoče na prebavo in vzbudljivo na tvoritev sokov.

Zato se priporoča vžitek

Dr. Engel-novega nektarja

vsem, ki si hočejo ohraniti zdrav želodec. Nektar je dobro sredstvo proti želodčnemu katarju, krču, bolečinam, težki prebavi ali zasliženju. Ravnotako ne dopusti nektar, da se dobi zaprtje ali stisko ali količne bolečine ali srčno utripanje, ohrani temveč dober sen in živahen tek, zadržuje torej nespečnost, duševno motenje, glavohol in nervozno utrujenost.

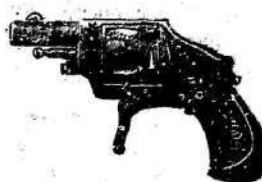
V širokih slojih ljudstva razširjen nektar vzdržuje veselost in veselje do življenja. Nektar se dobiva po 3 K in 4 K steklenica v lekarnah sedečih krajev: Gorica, Kormin, Gradisce, Romans, Ajel, Campolongo, Ronke, Tržič, Ajdovščina, Gor. Idrija, Tolmin, Kanal, Vidan, Palma, Červinjan, Oglei, Fiumičel, Gradež, Sežana, Vipava, Postojna, Milj, Trst itd., kakor tudi v lekarnah v vseh večjih in manjših krajih Gorisko-Gradišanske in sosednih dežel. Tudi razpošiljajo lekarne v Gorici 3 ali več steklenic nektarja po originalnih cenah v vse kraje Avstro-Ogrske.

Svari se pred ponarejanjem!

Zahtevajte izrecno

Dr. Engel-nov nektar.

Moj nektar ni nobeno tajno sredstvo, njegove sestavine so: samos 200, vino malaga 200, vinski škrljaj 50, glicerina 100, črno vino 100, sok jereblike 100, črešnjav sok 200, brinje 30 in mnogo drugih zelišč. Te sestavine se pomešajo.

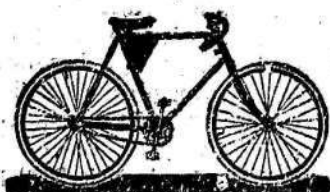

Kupujte samo dvokolesa „**Alfena**“, o najboljši francoski sistem in najtrpežnejše vrste bolidi za navadno rabo ali za dirke.

Šivalni stroji **Original Victoria** so najpraktičnejši za vsako hišo. Isti služijo za vsakovrstno šivanje in šitkanje (vezenje). Stroj teče brezšumno in je jako trpežen.

Puške, samokrese, slamoreznice in vse v to stroko spadajoče predmete se dobi po tovarniški ceni pri tvrdki

Kerševani & Čuk

GORICA, na Stalnem trgu št. 9. GORICA.

Velika zaloga dvokoles, šivalnih in kmetijskih strojev, gramofonov, orkestrionov itd. Mehanična delavnica. Poliranje z električno gonilno silo ter emajljanje dvokoles na plin.

Kolesarjem v korist! Kdor hoče staro dvokolo obnoviti, naj ga takoj pošlje emajlirati stane K 6 —, v različnih barvah K 8 —.

Batje-l-u
Gorica
Stolna ulica 2-4.
Prodaja tudi na obroke.

Ceniki poštne prosti. Velika izbira že rabljenih dvokoles in vsakovrstnih strojev.

„CROATIA“

zavarovalna zadruga v Zagrebu — edini domači zavarovalni zavod.

Ustanovljena leta 1884.
Centrala v Zagrebu v lastni hiši, vogal Marovske in Preradovičeve ulice.
Podružnica v TRST.

Via del Lavatolo št. 1. II. nadstropje.
Telefon št. 2594.

Glavna zastopstva: Ljubljana, Novisad, Osjek, Reka in Sarajevo.

Zadruga sprejema pod ugodnimi pogoji zavarovanja sledeče vrste:

- I. Na življenje:
 1. Zavarovanje glavne za slučaj doživljenja in smrti;
 2. zavarovanje dote;
 3. zavarovanje življenske rente.
- II. Proti škodi po požaru:
 1. Zavarovanje zgradb (hiš, gospodarskih poslopj, tovarn).
 2. Zavarovanje premoženja (polištva, predelalniškega blaga, gospodarskih strojev, blaga itd.
 3. Zavarovanje poljskih pridelkov (žitna sena itd.
- III. Zavarovanje steklenih šip.

Zadruga ima vse odelke znaša K 2.319.068-11. Od tega temeljna glavica 800.000-00. Dohodek letne premije s pristojbinami 1.221.718-11. Izplačane odškodnine 4.523.268-11.

Sposobni posredovalci in akviziterji se sprejemajo po ugodnimi pogoji.

Natančnejše informacije daje Podružnica „Croatiae“ Trst, Via del Lavatolo št. 1, II. nadstr.

Zastopnik za Gorico in okolico:

PETER GRUDEN & Comp.

V GORICI.